

**Satakunnan
hyvinvointialue**

SATAKUNNAN PELASTUSLAITOS TURVALLISUUS- VIESTINTÄSUUNNITELMA

2024

Kehittämis- ja hallintoyksikkö			Valmistelu	12 / 2023	
Numero			Tarkastus	22.1.2024	SPEL Johtoryhmä
Revisio		Versio	Hyväksyntä	23.1.2024	Vastualuejohtaja Mikko Puolitaival
Tarkistus- ja muutoshistoria:					
Päiväys	Versio	Tekijä	Kuvaus		

Sisällys

1. Johdanto.....	2
2. Keskeiset käsitteet.....	3
3. Toiminnan perusteet.....	3
4. Toiminnan tavoitteet ja tavoitteiden seuranta.....	4
5. Turvallisuusviestinnän keskeiset menetelmät sekä kalusto.....	5
6. Kohderyhmien turvallisuusviestintä.....	10
6.1. Lapset ja kouluikäiset.....	11
6.2. Nuoret aikuiset.....	14
6.3. Työikäiset.....	14
6.4. Ikäihmiset ja erityisryhmät.....	14
6.5. Suuri yleisö.....	15
7. Turvallisuusviestinnän järjestäminen / resurssit.....	15
8. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.....	16
9. Toiminnan kehittäminen.....	16

1. Johdanto

Pelastuslain 27 §:ssa on säädetty perusta pelastuslaitoksen turvallisuusviestintätyölle. Turvallisuusviestintä on valvonnan, ohjauksen ja neuvonnan ohella yksi keinoista, jolla tuetaan eri tahoja laissa säädettyjen velvoitteiden noudattamisessa. Turvallisuusviestinnän perimmäisenä tavoitteena on ihmisten käyttäytymisen muuttaminen siten, että onnettomuudet ja niistä koituvat vahingot vähenevät. Turvallisuusviestinnällä vaikutetaan myös ihmisten turvallisuuden tunteeseen.

Tässä turvallisuusviestintäsuunnitelmassa tiivistetään yhteen dokumenttiin Satakunnan pelastuslaitoksen toteuttaman turvallisuusviestinnän keskeiset tavoitteet, keinot ja linjaukset. Suunnitelma luo raamit ja suuntalinjat turvallisuusviestintätyölle, mutta ei sulje pois mahdollisuuksia reagoida nopeisiinkin palvelutarpeisiin.

Turvallisuusviestintäsuunnitelman keskeisenä normiperustana toimii onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma. Toimintaohjelma ohjaa keskittymään neljään muutokseen, jotka ovat: turvallisuuden kokemuksen vahvistuminen, aktiivisen toimijuuden lisääntyminen, palvelujen saatavuuden varmistuminen sekä yhteisen työn rakentuminen. Muutokset toteutetaan niihin liittyviin ilmiöihin vaikuttamalla. Satakunnassa turvallisuusviestinnän peruspilarit muodostuvat seuraavien vaikuttavuustavoitteiden varaan: a) Turvallisuusviestintätyön painottaminen lapsiin- ja nuoriin b) Sidosryhmätyön ja yhteistyön hyödyntäminen ja kehittäminen sekä c) Sähköisten palveluiden hyödyntäminen ja kehittäminen. Riskianalyysi osoittaa, että myös väestön ikääntyminen ja erityisesti yksin asuvien vanhusten määrän lisääntyminen, voi kasvattaa palo- ja onnettomuusriskejä lähivuosien aikana. Pelastuslaitos suhtautuu myös tähän kehitykseen vakavasti ja pyrkii mm. turvallisuusviestinnällä pienentämään ilmiöön liittyviä onnettomuusriskejä.

Turvallisuusviestintä ei ole muusta pelastuslaitoksen toiminnasta erillään oleva kokonaisuus, vaan pikemminkin sen tulisi liittyä läpileikkaavana ilmiönä kaikkeen pelastuslaitoksen tekemiseen – jopa henkilöstön ja sopimuspalokuntalaisten vapaa-aikaan. Esimerkillä on valtava voima – niin hyvässä kuin pahassa. Viestitään siis turvallisuudesta sanallisesti ja sanattomasti missä ikinä liikummekin.

Turvallisuusviestinnällä pelastettu ihmishenki on yhtä arvokas, kuin operatiivisessa pelastustoiminnassa pelastettu henki.

2. Keskeiset käsitteet

Onnettomuuksien ehkäisy. Toimintaa, jolla pyritään estämään onnettomuuksien tapahtuminen ja minimoimaan vahingot etukäteen.

Turvallisuusviestintä. Kansalaisviestintää turvallisuusasioista. Se pitää sisällään mm. ohjeistamisen ja neuvomisen onnettomuuksien ennaltaehkäisemiseen ja erilaisista turvallisuustilanteista selviämiseen.

Turvallisuusosaaminen: Asenteiden, tietojen, taitojen ja tahdon kokonaisuus, jolla ennaltaehkäistään, ennakoidaan, kohdataan ja jälkihoidetaan erilaisia vaaroja, riskejä ja turvallisuuspoikkeamia.

Elinkaarimalli. Ihmisille kohdistetaan turvallisuusviestintää toistuvasti elinkaaren eri vaiheissa. Elinkaarimallissa on kuvattu ihmisille yhteisiä elämänvaiheita sekä muuttuvia turvallisuusviestinnän tarpeita.

Varausaste 1: Tehtävän äkillinen keskeyttäminen aiheuttaa merkittävää haittaa tai turvallisuuspuutteita. Tehtävä on resursoitava siten, että toimintaa voidaan jatkaa myös hälytysten sattuessa.

Varausaste 2: Tehtävä voidaan tarvittaessa keskeyttää ilman merkittävää haittaa. Nämä tehtävä voidaan suorittaa myös hälytysvalmiudessa, mutta resursoinnissa on pyrittävä minimoimaan keskeytyksen riski.

3. Toiminnan perusteet

Pelastuslaki (379/2011, 27§, 42§, 51§) velvoittaa pelastuslaitosta huolehtimaan alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä.

Satakunnan pelastuslaitoksen palvelutasopäätös esittää yleisellä tasolla päätökset pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisytyön palveluista ja kehittämiskohteista.

Onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma määrittelee keskeisimmät valtakunnalliset tavoitteet turvallisuusviestintätyöhön.

Pelastustoimen strategia 2025 sekä Satakunnan hyvinvointialueen strategia

Pelastustoimen arvot. Turvallinen ja kriisinkestävä Suomi yhteistyössä: Inhimillisesti, ammatillisesti ja luotettavasti. Nämä arvot toimivat myös pelastuslaitoksen turvallisuusviestintätyön perustana.

4. Toiminnan tavoitteet ja tavoitteiden seuranta

Keskeiset tavoitteet:

- Turvallisuusviestintää tehdään koko Satakunnan pelastuslaitoksen toimialueella ja jokaisessa alueen kunnassa.
- Määrällisenä kokonaistavoitteena on kohdata maakunnan asukkaista vähintään 10 %:ia vastaava määrä vuosittain. Tämä tarkoittaa vuositasolla yhteensä vähintään 21 500 henkilön tavoittamista.
- Turvallisuusviestintä on laadukasta, tarkoituksenmukaista ja vaikuttavaa.
- Jokainen lapsi ja nuori tavoitetaan vähintään 4 kertaa ennen 25 ikävuotta (päiväkoti, alakoulu, yläkoulu ja toinen aste)
- Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi lisääntyy. (hyvinvointialueen sekä pelastuslaitoksen sisällä sekä pelastuslaitoksen ja sidosryhmien välillä)
- Sosiaalisessa mediassa turvallisuusviestintää toteutetaan aktiivisesti. Yhteenlaskettuna kattavuustavoitteena yhteensä 3 000 000 / vuosi.
- Turvallisuusviestintä ymmärretään keskeiseksi osaksi kaikkea pelastuslaitoksen viestintää ja julkista toimintaa.

Seuranta:

- Turvallisuusviestintätapahtumat kirjataan Pronto-rekisteriin. Selosteiden perusteella tavoitteiden toteutumista seurataan kuukausittain (alueellinen kattavuus, tavoitettujen määrä, selostetyypit).
- Laadullista seurantaa toteutetaan asiakaskyselyiden avulla.
- Sosiaalisen mediaan tilastot raportoidaan vuosittain Prontoon.
- Tavoitteiden toteutumista seurataan osana omavalvontaa.

Lisäksi pelastuslaitoksen toteuttamilla kyselytutkimuksilla, onnettomuustietojen seurannalla sekä muiden tahojen tuottamien arvioiden perusteella (mm. kuntien tuottamat analyysit, poliisibarometri, nuorisobarometri, sisäisen turvallisuuden selonteko jne.) perusteella seurataan arvioimaan ja analysoimaan turvallisuustilanteessa tapahtunutta muutosta.

5. Turvallisuusviestinnän keskeiset menetelmät sekä kalusto

Turvallisuusviestinnässä hyödynnetään useita eri keinoja aina kahdenvälisestä keskustelusta useita päiviä kestäviin yleisiin messutapahtumiin. Vaikka turvallisuusviestinnän eri menetelmät poikkeavat toisistaan paljonkin, niin kaiken toiminnan tavoitteena on vaikuttaa ihmisten turvallisuustietoihin, -taitoihin ja asenteisiin. Tämän yleistavoitteen tulee olla kantava teema kaikessa pelastuslaitoksen toteuttamassa turvallisuusviestinnässä.

Tässä luvussa kuvaillaan keskeisimmät turvallisuusviestinnän menetelmät sekä käytettävissä oleva kalusto.

Turvallisuuskampanjat:

Valtakunnalliset turvallisuuskampanjat tarjoavat hyvää vetoapua ja valmiita materiaaleja pelastuslaitoksen turvallisuusviestintyöhön.

Osaan teemapäivistä on vuosittain tarjolla kampanjatuotteita ja materiaaleja. Riskienhallintapäällikkö ohjeistaa vuosittaisiin tapahtumiin osallistumisesta sekä materiaalien tilaamisesta.

Vuoden 2024 aikana pelastuslaitos osallistuu ainakin seuraaviin valtakunnallisiin turvallisuuskampanjoihin ja teemapäiviin: Paloturvallisuusviikko, Nauhätä!-pelastustaitokampanja, sekä Tulipysäkki-toiminta (Nauhätä!-kampanjaan sekä Tulipysäkkitoimintaan on erikseen nimetty vastuuhenkilöt).

Muihin turvallisuuskampanjoihin (esim. 112-päivä, Tapaturmapäivä, Asunnottomien yö, Itämeripäivä sekä kuntien, järjestöjen ja eri yhteistyötahojen toteuttamat tapahtumat) osallistutaan mahdollisuuksien ja tarveharkinnan mukaan. Paloasematasolla osallistumisesta voi päättää asemamestari. VPK:t voivat päättää itse osallistumisestaan tilaisuuksiin, mutta turvallisuusviestintäkorvauksen edellytyksenä on, että sopimuspalokuntatoiminnan vastuuyksikön päällikkö on hyväksynyt esityksen.

Messut ja yleisötapahtumat:

Messu- ja yleisötapahtumat keräävät paikalle runsaasti yleisöä ja pelastuslaitoksen kannattaa olla mukana siellä missä ihmisetkin ovat. Suuremmat tapahtumat ovat osaltaan julkisuuskuvan rakentamista, mutta niissäkin on pelkän läsnäolon lisäksi pyrittävä aina vaikuttamaan ihmisten turvallisuustietoihin, -taitoihin ja -asenteisiin.

Jokaiseen tapahtumaan liittyen laaditaan toimintasuunnitelma, jossa on esitetty tapahtuman turvallisuusviestinnälliset teemat sekä tilaisuuden järjestämiseen liittyvät ratkaisut. Yleisötapahtuman turvallisuusviestintätavoitteet voivat liittyä esim. liikenneturvallisuuteen, asumisen turvallisuuteen, vesiturvallisuuteen, paloturvallisuuteen jne. Tavoitteet on hyvä valita tapahtuman teeman mukaisesti. Esim. Motor Show-messuilla luontevat turvallisuusviestinnän teema on liikenneturvallisuus.

Pelastuslaitos osallistuu vuodessa lähtökohtaisesti kahteen isompaan messutapahtumaan (Motor Show -messut, maatalousnäyttely ja/tai rakentajamessut jne.), sekä mahdollisuuksien mukaan alueellisiin tapahtumiin (esim. silakkamarkkinat, rekrymessut, yrittäjäpäivät jne.). Riskienhallintapäällikkö päättää ja ohjeistaa vuosittaisiin maakunnallisiin tapahtumiin osallistumisesta. Alueellisiin tapahtumiin osallistumisesta voi päättää asemamestari. VPK:t voivat päättää itse osallistumisestaan tilaisuuksiin, mutta turvallisuusviestintäkorvauksen edellytyksenä on, että sopimuspalokuntatoiminnan vastuuyksikön päällikkö on hyväksynyt esityksen.

Vaikka pelastuslaitoksella ei olisi tapahtumassa turvallisuuspäivystysvastuuta, on messuille ja yleisötapahtumiin osallistuttaessa pelastuslaitoksen toimipisteessä oltava aina mukana ensiapulaukku, defibrillaattori sekä alkusammutusvälineet.

Turvallisuusoppitunnit ja -koulutukset

Turvallisuusoppitunteja ja -koulutuksia järjestetään osana vakiintunutta turvallisuusviestintätoimintaa, mutta myös erikseen asiakkaiden pyynnöstä. Eri kohderyhmille on olemassa valmiita luentomateriaaleja, mutta koulutus voidaan suunnitella myös yrityksen ja laitosten toiveiden mukaisesti.

Kaikki pelastuslaitoksen järjestämät turvallisuuskoulutukset ovat maksuttomia. Koulutuksen järjestämisessä priorisoidaan lasten ja nuorten, sekä ikäihmisten

kohderyhmiä. Työssäkävien kohderyhmä tavoitetaan pääasiassa hyvinvointialueiden sisäisten turvallisuuskoulutusten kautta. Koulutuksia voidaan järjestää kuitenkin harkinnan mukaan järjestää myös esimerkiksi järjestöjen, liittojen, taloyhtiöiden tai muiden pelastuslaitoksen yhteistyötahojen pyynnöstä. Koulutusten järjestämisestä voi työvuorojen osalta päättää asemamestari. Palotarkastajat, palomestarit ja -päälliköt voivat päättää itse järjestämistään koulutuksista. VPK:t voivat päättää itse järjestämistään koulutuksista, mutta turvallisuusviestintäkorvauksen edellytyksenä on, että sopimuspalokuntatoiminnan vastuuyksikön päällikkö on hyväksynyt esityksen.

Osa pelastuslaitoksen päätoimisesta henkilöstöstä sekä sopimuspalokuntalaisia on saanut koulutuksen mm. erityisryhmien koulutukseen (OTE-koulutus), Näiden järjestämisestä ohjeistetaan erikseen.

Alkusammutuskoulutukset

Alkusammutuskoulutusten tavoitteena on auttaa koulutettavia voittamaan mahdollinen liekkipelkonsa ja opettaa heille oikeat toimintamallit alkusammutusvälineitä käytettäessä. Tavoitteena on, että osallistujat osaavat aloittaa alkusammutuksen turvallisesti tulipalon sattuessa ja tunnistavat erilaiset käsisammuttimet sekä tietävät niiden käyttökohteet. Kaikki pelastuslaitoksen järjestämät alkusammutuskoulutukset ovat maksuttomia.

Alkusammutuskoulutusta annetaan ensisijaisesti Satakunnan hyvinvointialueen henkilöstölle. Alkusammutusharjoituksia järjestetään vuosittain noin 2000:lle hyvinvointialueen työntekijälle, jolloin kaikki pääsevät osallistumaan koulutukseen kerran viidessä vuodessa. Koulutuksia järjestetään keväisin maaliskuusta kesäkuuhun ja syksyisin elokuusta lokakuuhun.

Harkinnan mukaan alkusammutuskoulutuksia voidaan tarjota yleishyödyllisille tahoille, sekä pelastuslaitoksen yhteistyötahoille. Alkusammutuskoulutusta voidaan antaa myös erilaisten messutapahtumien yhteydessä suurelle yleisölle.

Sopimuspalokuntayhdistykset voivat periä alkusammutuskoulutuksista myös maksun, mutta tällöin turvallisuusviestintäkorvausta ei makseta. Maksullisissa koulutuksissa ei tule myöskään käyttää pelastuslaitoksen hallinnoimaa alkusammutusharjoituskalustoa.

Joukkoviestintä

Satakunnan pelastuslaitos julkaisee verkkosivuillaan onnettomuuksien ehkäisyyn liittyviä uutissisältöjä ja tiedotteita. Verkkosivujen sisältöpäivityksiä tekevät tilannekeskuspäivystäjät sekä viestintäryhmän jäsenet. Pelastuslaitoksen verkkosivut löytyvät osoitteesta <https://pelastustoimi.fi/satakunta/>

Tiedotusvälineille toimitetaan mediatiedotteita ajankohtaisista asioista ja onnettomuustiedotteisiin sisällytetään turvallisuusviestinnällisiä sisältöjä. Pelastuslaitoksen henkilöstön edustajia valmennetaan antamaan haastatteluja ja tiedotteita.

Joukkoviestintää (turvallisuusviestintä) voidaan tuottaa myös erilaisten kaupallisten toimijoiden kanavien, kuten kauppakeskusten inforuutujen, mainostaulujen, radio/tv-kanavien yms. viestimien välityksellä, mutta tällaisesta näkyvyyden on oltava maksutonta.

Sosiaalinen media

Satakunnan pelastuslaitos toimii sosiaalisessa mediassa aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti. Turvallisuusviestintää tuotetaan kuhunkin sosiaalisen median kanavaan soveltuvan viestintätavan mukaisesti, mutta kuitenkin viranomaisasema huomioiden. Vaikka viestintä voi olla tyyliltään hyvinkin rentoa, viestintä ei saa halventaa ketään ja viestinnän tulee olla luotettavaa. Sosiaalista mediaa käytetään myös onnettomuustiedottamiseen ja siihen liittyvään turvallisuusviestintään.

Pelastuslaitoksen käytössä olevat kanavat vuonna 2024: Facebook, Instagram, X ja Youtube. Viestinnässä tehdään yhteistyötä ensihoitopalveluiden kanssa. Viestintäalustojen tilannetta seurataan ja tarpeen mukana voidaan tehdä muutoksia käytettävissä palveluissa.

Pelastuslaitoksen tilien lisäksi turvallisuusviestintää on suositeltavaa toteuttaa työntekijöiden ja sopimuspalokuntalaisten henkilökohtaisilla tileillä. Sosiaalisen median viestinnässä tulee noudattaa Satakunnan pelastuslaitoksen sosiaalisen median ohjeistusta.

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) on asettanut pelastuslaitoksen sähköiselle viestinnälle vaatimuksia, joita ei riittäväällä tavalla ole saavutettu. Vuoden 2024 aikana kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että lain vaatimukset saadaan täytettyä.

Henkilökohtaiset kontaktit

Järjestettyjen turvallisuusviestintätilaisuuksien ja julkaisuiden lisäksi tilaisuuksia vaikuttavaan turvallisuusviestintään tulee jatkuvasti työtehtävien ja vapaa-ajan tapaamisissa. Nämä tilaisuudet kannattaa hyödyntää.

Vuoden 2024 aikana tuotetaan tukimateriaalia esimerkiksi pelastustehtävillä, valvontatehtävillä tai ensihoitotehtävillä tapahtuvan turvallisuusviestinnän tueksi. Lisäksi pelastuslaitoksen kaikkiin ajoneuvoihin varataan heijastimia, jotta niitä voidaan sopivan tilaisuuden tullen (esim. pimeän aikana tavattaville kulkijoille).

Sidosryhmäyhteistyö

Sidosryhmäyhteistyö antaa mahdollisuuden turvallisuustyön skaalaamiseen. Pelastuslaitoksen edustajien ei ole mahdollista olla mukana jokaisessa paikassa, mutta voimme jakaa osaamista ja viestejä yhteistyötahojen kautta. Yhteistyön lisääminen onnettomuuksien ehkäisyssä on valtakunnallisella tasolla asetettu strateginen tavoite. Tätä tavoitetta edistetään Satakunnassa vaiheittain.

Vuoden 2024 aikana yhteistyön kehittämisen painopistealueeksi otetaan koteihin palveluita tuottavat tahot. Tavoitteena on auttaa mm. alueen koteihin palveluita tarjoavat tahot ja tunnistamaan ja hallitsemaan ikä- ja erityisryhmien asumiseen liittyviä riskejä.

Pelastuslaitoksen yhteisessä käytössä olevaa turvallisuusviestintäkalustoa:

- Alkusammutusperäkäräyt (5 kpl)
Pori, Rauma, Huittinen, Kankaanpää, Säkyä
- Kolarikelkka
- Nikamaattori

- Pienoismallit – kerrostalo
- Pienoisaloauto
- Pyörähdysauto
- Sähköpolkupyörät
- Teltaa (3x3 m 3x6 m)
- Turvallinen jätekatos
- Turvallisuusviestintäauto
- Turvallisuusviestintäkontti
- Turvallisuusviestintäsalkut (päivystävillä paloasemilla)
- Leikkiliekit (kaikilla päivystävillä paloasemilla)
- Messuosasto ja äänentoistojärjestelmä
- Roll-upit, trussiteline, surffiliput (pelastuslaitoksen logoilla)

Turvallisuusviestintäkalusto on pääosin varattavissa Outlookissa. Kaluston hakemisesta tai toimittamisesta on sovittava erikseen.

Jakomateriaali. Riskienhallintapäällikkö tilaa vuosittain kohtuullisen määrän turvallisuusviestintää tukevia jakomateriaaleja toimialueille jaettavaksi. Turvallisuusviestinnän jakomateriaaleiksi pyritään valitsemaan turvallisuutta edistäviä ja mielellään ekologisia tuotteita.

6. Kohderyhmien turvallisuusviestintä

Tavoitteena on, että pelastuslaitos tarjoaa turvallisuusviestintää Satakunnan maakunnassa asuville ja siellä työskenteleville tai vieraileville ihmisille heidän elinkaarensa kaikissa eri vaiheissa. Onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma asettaa konkreettisen ja mitattavan tavoitteen jokaisen nuoren tavoittamisesta neljä kertaa ennen 25 ikävuotta. Lapset ja nuoret ovatkin yksi keskeinen painopistekohderyhmä. Myös väestön ikääntymisen ja erityisesti yksin asuvien vanhusten määrän lisääntymisen, on ennakoitu kasvattaa palo- ja onnettomuusriskejä lähivuosien aikana. Näin ollen myös pelastuslaitos kohdistaa aiempaa enemmän resursseja myös ikääntyvään väestöön kohdistuvan turvallisuusviestinnän kehittämiseen ja toteuttamiseen. Näiden kahden ääripään väliin jää suuri joukko työikäisiä, jotka ovat myös tärkeä kohderyhmä, mutta eivät

varsinainen painopistealue. Tässä luvussa on esitelty tarkemmin eri kohderyhmien turvallisuusviestinnän menetelmät, toteutustavat ja tavoitteet.

Pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän kohderyhmiä määrittelevät riskiperusteisuus, palvelutasopäätös sekä pelastuslaitosten yhteiset tavoitteet. Turvallisuusviestintää voidaan monissa tapauksissa toteuttaa hälytysvalmiudessa. Kohderyhmien määrittelyn yhteydessä on esitetty ohjeellinen arvio tarvittavasta varausasteesta.

Varausaste 1 tarkoittaa, että tehtävän äkillinen keskeyttäminen aiheuttaa merkittävää haittaa tai turvallisuuspuutteita. Tehtävä on resursoitava siten, että toimintaa voidaan jatkaa myös hälytysten sattuessa.

Varausaste 2 tarkoittaa, että tehtävä voidaan tarvittaessa keskeyttää ilman merkittävää haitta. Nämä tehtävä voidaan suorittaa myös hälytysvalmiudessa, mutta resursoinnissa on pyrittävä minimoimaan keskeytyksen riski.

6.1. Lapset ja kouluikäiset

Esikoululaiset. Varausaste 2 (paloasemavierailuilla 1)

Varhaiskasvatuskäisille lapsille järjestään turvallisuusviestintätuokiot koko maakunnassa. Turvallisuusviestintätilaisuus voidaan järjestää esikoulun tiloissa tai paloasemalla. Opetuksessa hyödynnetään Kidisafe-hankkeessa tuotettua aineistoa sekä esimerkkejä aikuisten ja lasten tavaroista (ks. [Somerkoski 2022, Kidisafe – turvallisuutta varhaiskasvatusympäristöihin](#). Sivut 53-61: Varhaiskasvatusikäisten turvallisuusviestintätuokion rakentuminen). Vaihtoehtoisesti voi hyödyntää myös Palomies on ystäväsi -julistesarjaa, Palovaarin turvaopasta tai muuta kohderyhmälle soveltuvaa löytyvää opetusmateriaalia. Turvallisuusviestintätuokiosta pyydetään välittämään tietoa myös lasten koteihin.

Päivystävien paloasemien työvuorot hoitavat yhteydenotot alueensa esikouluihin ja hoitavat turvallisuusviestintätuokioiden järjestämisen. Kaupunkialueiden ulkopuolella esikoululaisten turvallisuusviestinnästä vastaavat sopimuspalokuntien vastuumestarit yhteistyössä sopimuspalokuntien kanssa.

Keskeisinä tavoitteina on opettaa lapsille yksinkertaisia turvallisuustietoja ja taitoja: palovaroittimen merkitys/tarkistus, toiminta tulipalotilanteessa, mitkä ovat lasten- ja mitkä aikuisten tavaroita. Lisäksi kerrotaan ja näytetään lapsille, että palomiestä ei tarvitse pelätä. Tilaisuuteen voi yhdistää myös kalustoesittelyn.

2-luokkalaiset. Varausaste 2 (paloasemavierailuilla 1)

2-luokkalaisille lapsille järjestään turvallisuusviestintäoppitunnit koko maakunnassa. Tilaisuudet järjestetään lähtökohtaisesti koulun tiloissa, mutta ne voidaan sopia myös paloasemalle. Opetusmateriaalina voidaan käyttää Palojärki-sivustoa (<https://sites.google.com/view/palojarki/etusivu>), Tuve Sharepointista löytyvää - (OE tiedostot, turvallisuusviestintä) tai muuta soveltuvaa opetusmateriaalia. Oppitunnin yhteydessä oppilaille annetaan kotitehtävä ja viesti koteihin vietäväksi.

Päivystävien paloasemien työvuorot hoitavat yhteydenotot alueensa kouluihin ja hoitavat turvallisuusviestintätuokioiden järjestämisen. Kaupunkialueiden ulkopuolella 2-luokkalaisten turvallisuusviestinnästä vastaavat sopimuspalokuntien vastuumestarit yhteistyössä sopimuspalokuntien kanssa.

Keskeisiä opetustavoitteita: vaaran aiheuttajien tunnistaminen kodin ja koulun ympäristössä, kodin ja koulun paloturvallisuusvälineet, turvakilvet, toiminta tulipalotilanteessa, vesiturvallisuus ja hätänumeroon soittaminen. Alakoulun turvallisuusviestintätilaisuuden voi yhdistää myös esim. koulun teemapäivään tai vaikka Itämeripäivänä järjestettävään näytökseen.

Palokuntien nuoriso-osastolaiset (Varausaste 2)

Myös palokuntien nuoriso-osastot ovat yksi turvallisuusviestinnän kohderyhmä. On tärkeä huomioida, että harjoitukset eivät keskity liiaksi operatiivisten taitojen harjoitteluun. Yleisten turvallisuustietojen, taitojen ja ennen kaikkea asenteiden tulee olla keskeisessä asemassa nuoriso-osastolaisten opetuksessa.

Päävastuun koulutuksesta kantaa palokuntien nuoriso-osastojen kouluttajat. Sopimuspalokuntien vastuumestareita, sekä muita pelastuslaitoksen edustajia kannustetaan myös mahdollisuuksien mukaan olemaan silloin tällöin mukana nuoriso-osastojen harjoituksissa.

8-luokkalaiset (Varausaste 2, harjoitusten osalta 1)

8-luokkalaisille järjestään turvallisuusviestintää osana valtakunnallista NouHätä!-pelastustaitokampanjaa. Tavoitteena on saada vuosittain kampanjaan mukaan 100 % maakunnan yläkouluista. Ilmoittautuminen kampanjaan tapahtuu nouhata.fi -sivuston kautta ja pelastuslaitokselle toimitetaan alkuvuodesta kooste ilmoittautuneista kouluista yhteystietoineen.

Pelastuslaitoksen yhteyshenkilönä SPEK:in suuntaan toimii riskienhallintapäällikkö tai turvallisuuskouluttaja. NouHätä!-koulutusten organisointiin nimetään vuosittain koulukohtaiset vastuuhenkilöt, jotka ovat suoraan yhteyksissä koulujen yhteyshenkilöihin ja sopivat, kuinka NouHätä!-koulutus järjestetään. Oppitunnit järjestetään lähtökohtaisesti koulujen tiloissa, mutta ne voidaan sopia myös paloasemalle. Opetusmateriaalina käytetään NouHätä!-kampanjan materiaaleja. NouHätä!-koulutukseen voidaan yhdistää myös käytännön harjoituksia.

Koulukohtaiset kilpailut järjestetään NouHätä!-vastuuhenkilöiden organisoimana. NouHätä!-aluekilpailun puolestaan organisoii riskienhallintapäällikkö yhdessä Länsi-Suomen pelastusalan liiton kanssa. Aluekilpailu voidaan järjestää esim. pelastusharjoitusalueella, kauppakeskuksessa tai pelastuslaitoksen tiloissa.

Keskeisiä opetustavoitteita: Yleiset turvallisuustaidot. NouHätä!-kampanjan markkinoinnissa korostetaan, että kilpailua tärkeämpää kampanjassa on turvallisuusopetus. Kampanjaan voi osallistua myös, vaikka koulun edustajia ei osallistuisi kilpailuihin.

Toisen asteen opiskelijat (Varausaste 1)

Toisen asteen opiskelijoita ovat lukioiden sekä ammattikoulujen opiskelijat. Toisen asteen opiskelijoille järjestetään kysyntään perustuvaa turvallisuuskoulutusta resurssien mukaan. Lisäksi toisen asteen oppilaille järjestetään liikenneturvallisuuteen liittyviä tapahtumia yhteistyössä Poliisin, liikenneturvan sekä sairaanhoitopiirin kanssa. Aiemmin Satakunnan pelastuslaitos on järjestänyt *#elämäedessä*-tapahtumia. Vuoden 2024 aikana käynnistetään *Punainen liitu* -liikenneturvallisuus tapahtumien järjestäminen.

6.2. Nuoret aikuiset

Nuoria aikuisia pyritään tavoittamaan messuilla, yleisötapauksissa, harrastusten kautta, puolustusvoimissa sekä sosiaalisen median välityksellä. Aikuisuuden kynnyksellä moni nuori muuttaa ensimmäiseen omaan kotiin. Palo- ja liikenneturvallisuuteen liittyvät seikat ovatkin keskeisiä turvallisuusviestinnällisiä tavoitteita nuorten aikuisten kohdalla. Nuorille aikuisille järjestetään myös pelastusalan esittelyä mahdollisena tulevana työpaikkana.

6.3. Työikäiset

Työikäiset (Varausaste yleensä 1)

Työikäisiä kohdataan messuilla, yleisötapauksissa, lasten kautta, sekä työpaikoille järjestettävissä koulutuksissa. Koulutusmateriaalit ja menetelmät (esim. luento, alkusammutusharjoitus tai turvallisuuskävely) valitaan tilaisuuden ja tavoitteiden mukaan.

6.4. Ikäihmiset ja erityisryhmät

Ikäihmiset ja erityisryhmä (Varausaste yleensä 1)

Kohdataan mm. liittojen ja järjestöjen tilaisuuksissa sekä yleisötapauksissa. Paikallismedioiden välityksellä (printtimediat, radio). Tähän ryhmään on satsattava aiempaa enemmän. Luodaan koulutusmateriaaleja, kontakteja, yhteistyötä. Kotipalvelu yms. yhteistyökumppaneina.

Turvallisuusviestinnän toteuttajina erityisesti alipäällystö- ja päällystö. Lisäksi OTE-kouluttajat.

Koulutusmateriaalit laaditaan tilaisuuskohtaisesti. Asumisen turvallisuuteen liittyviä aineistoja löytyy verkkosivuilta sekä Tuve Sharepointista (mukaan lukien myös paloturvallisuuden itsearviointikirjeet ja oppaat).

Tulipysäkkitoiminta on varhaisen puuttumisen malli, jossa yhteistyössä poliisin ja sosiaalitoimen kanssa ehkäisemään sytyttelyä ja puuttumaan siihen. Tulipysäkkitoiminnan vastuuhenkilöitä ovat: Pertti Naukkarinen, Jussi Jalonen ja Mikko Puolitaival. Ilmoituksen Tulipysäkki-intervention tarpeesta voi tehdä vastuuhenkilöille ja/tai tilannekeskukseen.

6.5. Suuri yleisö

Pääsääntöisesti pelastuslaitoksen turvallisuusviestintä pyritään suuntaamaan ja suunnittelemaan jollekin tietylle kohderyhmälle. Niin sanotusti suurelle yleisölle suunnattavaa turvallisuusviestintää ja neuvontaa toteutetaan lähinnä joukkoviestimien ja sosiaalisen median kautta.

7. Turvallisuusviestinnän järjestäminen / resurssit

Turvallisuusviestintätoimintaan käytetään koko pelastuslaitoksen henkilöstöä, sopimuspalokuntia ja muita yhteistyökumppaneita. Arviolta työhön käytetään noin 5 henkilötyövuotta vuodessa. Turvallisuusviestintää voidaan useissa tapauksissa toteuttaa hälytysvalmiudessa. Edellä on ohjeellisesti määritelty ne tilaisuudet, mitkä vaativat jatkuvan valmiuden

Pelastuslaitoksella on nimetty turvallisuusviestintätiimi. Vuoden 2024 alussa tiimin jäseniä ovat:

- Mikko Puolitaival (pj)
- Juha Hakosaari
- Juha Lehti
- Risto Hatulainen
- Jarno Heinilä
- Elsa Mattila
- Timo Silvan
- Salla Puolitaival (Ensihoito)
- Heikki Vähtäri (VPK)

8. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Turvallisuusviestinnässä keskeisimpiä yhteistyötahoja ovat sopimuspalokunnat ja muut järjestöt, Poliisi, Ankkuritiimit, Liikenneturva, alueen koulut, harrastusseurat, vakuutusyhtiöt ja median edustajat.

9. Toiminnan kehittäminen

Vuonna 2024 turvallisuusviestinnässä vakiinnutetaan toiminta osana hyvinvointialueen organisaatiota. Vuoden aikana suunnitellaan ja käynnistetään hyvinvointialueiden sisäiset turvallisuus- ja alkusammutuskoulutukset.

Organisaatiouudistuksessa on keskeistä säilyttää hyvä ja toimiva yhteistyö kuntapuolen toimijoiden (mm. koulut) kanssa ja tunnistaa uusia sidosryhmiä hyvinvointialueen organisaatiossa.

Vuoden 2024 aikana Satakunnan pelastuslaitos osallistuu Sisäministeriön vetämään Onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelman päivitystyöhön.